

Όμιλοῦν : Γιαννίδης - Γιαννουκάκης
Τραγοῦδι : Κλειώ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάρτιος Γιάγκο, ἄνοιξις ἐμύρισε καί ἔχω διάθεσι νά κάνωμε ἕναν περίπατο ὡς τό Πανσίλυπο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποιό εἶναι τό Πανσίλυπο ; Πρώτη φορά ἀκούω τέτοιο κέντρο ἢ τοποθεσία μέ αὐτό τό ὄνομα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί βέβαια τό ἀκουῖς γιά πρώτη φορά, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει πιά σήμερα. Ὑπῆρχε καί ἦτανε στίς δόξες του γύρω στά 1845, ἐκατόν εἴκοσι χρόνια πρίν. Σκέφου ὅτι ἦτανε τόσο μακριά ἀπό τήν Ἀθήνα, ὥστε πηγαίνανε ἐκεῖ μέ ἄλογα, ἄνδρες καί γυναῖκες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή πόσο μακριά ἦτανε αὐτό τό Πανσίλυπο ; Ἀπάνω κάτω πρός ποία κατεύθυνσι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἔξω ἀπό τήν Ἀθήνα σου λέω. Καί ξέρεις ποῦ ἀκριβῶς ; Ἐκεῖ ὅπου βρίσκεται σήμερα τό Πολυτεχνεῖο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (γ ε λ ᾱ) Πολύ μακριά κατημένη Δημήτρη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά τήν ἐποχή ἐκείνη, ἡ τοποθεσία αὐτή λογαριαζότανε σάν μακρινή γιά τήν Ἀθήνα, πού περιοριζότανε στόν σταυρό πού ἀποτελοῦσανε οἱ δύο δρόμοι Αἰόλου καί Ἑρραῦ. "Ἐχομε ξαναπεῖ ὅτι ὁδός Σταδίου δέν ὑπῆρχε τότε. ~~Ἐκεῖ~~
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί. Στήν θέσι τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἦτανε ἕνα βαθύ χαντάκι, ἕνα ρέμα μέ τρεῖς τέσσερις ξύλινες μικρές γέφυρες. Ἡ μία βρισκότανε στά καφεῖα, ἡ δεύτερη ~~αὐτή~~ στό Δικαστήριο, ἡ τρίτη στήν πλατεῖα Κλαυθμῶνος ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο. Καί ἄλλη μία, κοντά στόν χῶρο πού ἔγινε ἀργότερα πλατεῖα Συντάγματος.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μοῦ εἶπες ὅτι οἱ κυρίες πηγαίνανε ἔφιππες στό Πανσίλυπο. Εἶχανε ὅλες ἄλογα ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οί πλούσιες οίκογένειες είχανε δυό τρία ἄλογα. Ὅμως ὄσες κυρίες δέν είχανε, νοικιάζανε ἀπό τήν Ἱππευτική Σχολή πού βρισκότανε στήν ὁδόν Σίνα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' αὐτή ἔξω ἀπό τήν Ἀθήνα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαία ἔξω ἀπό τήν Ἀθήνα. Πῶς νά λογαριάζεται μέσα στήν Ἀθήνα ἡ ὁδός Σίνα, ἀφοῦ τήν χώριζε τό χαντάκι τῆς ὁδοῦ Σταδίου ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νοικιάζανε λοιπόν ἄλογα οἱ ἀθηναῖες ἀπό τήν Ἱππευτική Σχολή τῆς ὁδοῦ Σίνα καί πηγαίνανε γιά μαρινό περίπατο στό Πανσίλυπο, τό ὁποῖον θά ἦτανε σίγουρα ἕνα κέντρο ἐξοχικό, μά κρασί μύρα καί φαγητά.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, ἀλλά μύρα μόνο σέ μπουκάλια. Τό γνωστότατο καί κοινό μηχανήμα μέ τό ἀνθρακικό πού βγάξει τήν μύρα ἀφρισμένη ἀπό τό βαρελάκι τῆς, δέν ὑπῆρχε τότε, ἀφοῦ βρίσκομε ~~εἰς τὴν ἀγορὰν~~ διαφημίσεις γι' αὐτό τό μηχανήμα, πολύ ἀργότερα, μετὰ τριάντα χρόνια ἀπό τότε, στά 1880. Κι' ὄριστα, διάβασε μιὰ διαφήμισι τοῦ 1880, γι' αὐτό τό μηχανήμα πού ἔβγαζε τήν μύρα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό ~~εἰς τὴν ἀγορὰν~~ ^{προεδρεῦον} τῶν ἐν Ἀθήναις συναδέλφων του κοσμοπολιτικόν ζυθοπωλεῖον Μπερνιουδάκη εἰς οὗ τά ξανθὰ νάμματα ροφῶσι κέφι καί μακαριότητα τόσοι εὐτυχεῖς θνητοί, ἔχει πάντοτε τόν ἄριστον βιενναῖον ζῆθον, ἀναθρόσκοντα ~~εἰς~~ ἀπό μηχανῆς, μεταδιδούσης τρικυμιώδη φλοῖσβον ἀφοῦ εἰς τό ποτήριόν σας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως αὐτά γινόντουσαν στά 1880, ἐνῶ τριάντα χρόνια πρίν στά 1850, στό περίφημο ἐξοχικό Πανσίλυπο, δέν ὑπῆρχαν τέτοια σατανικά μηχανήματα γιά νά βγάξουν τήν μύρα μέ τρικυμιώδη φλοῖσβον.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἄς ξαναγυρίσωμε λοιπόν στό Πανσίλυπο. Ἦτανε κέντρο διασπιδάσεως αὐτό τό Πανσίλυπο ;

- ΓΘΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στήν πραγματικότητα ἄνοιξε σάν ἐστιατόριο δεότι τό μόνο καλό ἐστιατόριο ἐκείνη τήν ἐποχή, ἦτανε τό ξενοδοχεῖο Εὐρώπη στό Μοναστηράκι. Ἐκεῖ τρώγανε οἱ βαυαροί ἀξιωματικοί. Τό ἐστιατόριο αὐτό τό εἶχε κάποιος Ἴταλός Κάζαλι μέ τήν γυναῖκα του πού εἶχανε γίνει ἀναιδέστατοι καί γδέρνανε τόν κόσμο. Τότε οἱ βαυαροί ἀξιωματικοί, κόνανε ἕνα ἔρανο μεταξύ τους καί μαζέψανε 65 τάλληρα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐξήντα πέντε τάλληρα, δηλαδή τριακόσιες εἴκοσι πέντε δραχμές. Καί ἀνοίξανε ἄλλο ξενοδοχεῖο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁχι βέβαια, ἀλλά μέ τά χρήματα αὐτά οἱ βαυαροί ἀξιωματικοί τοῦ Ὀθωνος, ἀγοράσανε τό ἀμπέλι ἑνός τούριου πού ἔφευγε ἀπό τήν Ἀθήνα,...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἀμπέλι εἶπες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί, ἕνα τεράστιο ἀμπέλι κτήμα ἑνός τούριου. Ὁ τούριος πού ἤθελε νά φύγῃ ἀπό τήν Ἀθήνα, τό ~~ἀμπέλι~~ πούλησε γιά ἕξήντα πέντε τάλληρα καί ἐκεῖ οἱ βαυαροί, κόνοντας καινούργιο ἔρανο κτίσανε μερικά δωμάτια καί ἐγκαινιάσανε ἕνα ξενοδοχεῖο μέ τό ὄνομα Πανσίλυπο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά εἶναι γεγονός αὐτό ἢ κανένα ἀθηναίϊκο παραμῦθι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ περίφημος βαυαρός ἀξιωματικός Χριστόφορος Νέζερ, παπύς τοῦ σημερινοῦ μεγάλου μας κωμικοῦ Χριστοφόρου Νέζερ, τό ἀναφέρει στ' Ἀπομνημονεύματά του. Φιάβασε ἐδῶ ~~ἀπὸ~~ αὐτήν τήν περιουσία οὗτω ὁ τουρκικός ἀμπελών μετεβλήθη εἰς μικράν Γερμανίαν καί ἐν βραχεῖ χρόνῳ διεμορφώθη γερμανικός βίος ὑπό τόν κυανοῦν καί εὐδίων οὐρανόν τῆς Ἀττικῆς.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διότι ξέρεις τί ἔγινε ; Ὅταν κτιζόντουσαν αὐτά τά δωμάτια στό ἀμπέλι τοῦ τούριου, οἱ βαυαροί ἀξιωματικοί δέν ξέρανε σέ ποιόν ν' ἀναθέσουνε τήν διεύθυνσι καί τήν ἐργασία τοῦ ξενοδοχείου. Τότε ἀκριβῶς ξέπεσε ἕνα ζευγάρι γερμανῶν οἱ ~~καί~~ κάρτα

στόν Πειραιά. Είχανε ναυαγήσει έξω από τόν Πειραιά, στόν ~~αίθρα~~ Σαρωνικό καί θά πνιγόντουσαν άν δέν τύχαινε ένα Πειραιώτης βαρ-
κάρης νά τούς γλυτώση. Τούς έφερε στήν 'Αθήνα καί οί Βαυαροί
άξιωματικοί τούς ανέθεσαν τό ξενοδοχεύο. 'Ο κύριος Χάρτμαν είχε
τήν διεύθυνσι του Πανσιλύπου καί ή κυρία Χάρτμαν μαγειρεύε γερμα-
νικά φαγητά.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ομως τά βράδυα καί οί γερμανοί άκόμα θ' ακούγανε τά άθηναίϊνα
τραγούδια πού γεμίζανε τούς δρόμους τής 'Αθήνας ~~όσο~~ από τούς
κανταδόρους, όπως αυτό πού θά μάς θυμίση τώρα ή Κλειώ Δενάρδου

ΔΕΝΑΡΔΟΥ (τραγούδι μέ πιανό) Μέ ξέχασες καί άλλουε
τώρα ποθεΐ ή καρδιά σου
σέ άλλον ρίχνεις άπονη
τήν φλογερή ματιά σου
Νά έγώ ποτέ δέν σέ ξεχνώ
δέν θά σέ λησμονήσω
γιατί χωρίς έσένανε
δέν ήμπορώ νά ζήσω !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ας γυρίσωμε πάλι στό ξενοδοχεύον Πανσίλυπο. "Εχω μεγάλη πε-
ριέργεια νά ίδω πότε κτίσθηκε σ' αυτήν τήν θέσι του ξενοδο-
χείου, τό Πολυτεχνείο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό Πολυτεχνείο είχε μεγάλες περιπέτειες έως ότου τελειώσει.
Στά 1852 ό Νικόλαος Στουρνάρας, άνεπιός του Τοσίτσα από τό
Μέτσοβο κι' αυτός, άφησε μέ διαθήκη του 500.000 δραχμές για
νά κτισθΐ ένα λαμπρό Πολυτεχνείο, όπως ώριζε στήν διαθήκη
του. Μετά τέσσερα χρόνια ό Μιχάλης Τοσίτσας άφησε κι' αυτός
άλλες πεντακόσιες χιλιάδες δραχμές

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' έγιναν τά δυό κληροδοτήματα ένα ένατομμύριο, τότε στά 1
1856. Μά καί πάλι δέν θά φτάνανε τά λεφτά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν φτάνανε βέβαια. Πρώτα πρώτα δέν υπήρχε τό μέρος όπου θά
κτιζότανε τό Πολυτεχνείο. 'Η έπιτροπή πού διεχειρίζετο τά
κληροδοτήματα πήγε καί βρήκε τήν χήρα του Τοσίτσα...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα. "Εχω ακούσει τά παρακάτω. 'Η χήρα του Τοσίτσα ανέλαβε ν' αγοράση τό οικόπεδο γιά τό Πολυτεχνείο. Κάποιος μεσίτης τής πρότεινε τό Πανσίλυπο πού εΐχε πάφει νά θεωρηται πιά κέντρο έξοχικό γιαντί γύρω γύρω κτιζόντουσαν σπίτια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Καί τό πρώην άμπέλι του Τούρκου πού εΐχε πουληθεΐ στα 1845, τριακόσιες εΐκοσι πέντε δραχμές, πουλήθηκε στα 1859, μετά δεκατέσσερα χρόνια ένατόν σαράντα χιλιάδες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί λές βρέ αημήτρη ; Τέτοια άξία εΐχανε πάρει τά οικόπεδα μέσα σέ δεκαπέντε χρόνια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τέτοια καί μεγαλύτερη άκόμη, γιαντί μέσα σ'αύτά τά δεκαπέντε χρόνια, εΐχανε αρχίσει νά έρχονται οΐ Έλληνες από τό έξωτερικό στήν νέα πρωτεύουσα του έλληνικού Κράτους καί όλοι αυτοί πού έφερναν χρήματα, φροντίζανε νά τά τοποθετήσουν αγοράζοντας γή.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θα εΐχε βέβαια καλυφθεΐ καί τό χαντάκι τής όδου Σταδίου καί ή πόλις θα εΐχε αρχίσει νά επευτείνεται.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια, γιαντί μετά τήν δημιουργία τής όδου Σταδίου, έρχισαν νά κτιζωνται σπίτια στήν όδόν Θεμιστοκλέους καί στα 'Εξάρχεια πού δέν έλέγοντο τότε άκόμη 'Εξάρχεια, αλλά Νέα Πόλις, Νεάπολις.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ακόμα καί σήμερα τήν λέμε : Συνοικία Νεαπόλεως. Καί γιαντί ώνομάσθηκε αυτή όλη ή συνοικία 'Εξάρχεια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Από τό όνομα ενός μεγάλου μπακάλη. Αύτός λεγότανε "Εξαρχος καί εΐχε ένα μεγάλο συνοικιακό μπακάλιο ακριβώς εκεί όπου εΐναι σήμερα ή πλατεία των 'Εξαρχείων. Δέν εΐχε τότε όνομα αυτή ή πλατεία...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ό μπακάλης τής έδωσε τό όνομά του ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι. 'Ο "Εξαρχος ήτανε έξυπνος καί πονηρός μπακάλης. Πουλοΐσε τά είδη του φθηνότερα από όλα τά άλλα μπακάλια τής πόλεως

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή πόσο φθηνότερα ; Τό λάδι, όπως λέγαμε κάποτε είχε τότε τριάντα πέντε λεπτά ή οκτώ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ο Έξαρχος πουλούσε τριάντα λεπτά τό λάδι. Μιά πεντάρα διαφορά ήτανε υπόθεσις σοβαρή για έναν άθηναίο της εποχής γιατί με μία πεντάρα αγοράζε μια έφημερίδα ή ένα κουλούρι ή γυάλιζε τά παπούτσια του ή, τό κυριώτερο, αγοράζε τέσσερα κι' ένα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τέσσερα κι' ένα ; Τι ήτανε πάλι αυτό τό τέσσερα κι' ένα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τσιγάρα νά καπνίσω.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τσιγάρα πού τά λέγανε τέσσερα κι' ένα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι. Πρώτα πρώτα δέν υπήρχανε τότε τσιγάρα έτοιμα στριμένα. Κυρίως υπήρχε καπνός χύμα και τσιγαρόχαρτο σέ φυλλάδια. Έτσι τά λέγανε : φυλλάδια σιγαροχάρτου. Πήγαινε λοιπόν ο πελάτης και ζητούσε : Τέσσερα κι' ένα, δηλαδή τεσσάρων λεπτών καπνό και ενός λεπτού τσιγαρόχαρτο. Οί πιο φεριακλήδες, αγοράζανε διπλάσια ποσότητα : 'Οκτώ και δύο δηλαδή μιās δεκάρας συνολικώς καπνό, πού άντεπροσώπευε σέ σημερ νά τσιγάρα κάτι περισσότερο από ένα κουτί, μεγάλο κανονικό κουτί.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί μ'δλη αυτήν τήν φτήνεια πού μεταφράζεται σέ φτώχεια και κακομοιριά, τά βράδυα ο κόσμος είχε κέφι για τραγουδι στους δρόμους. 'Η καντάδα βρισκότανε στην δόξα της γύρω στα 1880. Οί άθηναίοι παραπονιόντουσαν ότι δέν μπορούνε νά κοιμηθούν από τίς καντάδες μά οί κανταδόροι ήτανε ασύδοτοι. 'Αστυνομικές διαταγές βγαίνανε πού άπαγορεύανε τό τραγουδι είς τάς όδούς πέραν της δεκάτης νυκτερινής, μά οί κανταδόροι εξακολουθούσαν να τραγουδούν τα άδασήματα και τραγουδια, όπως άδούσαν νά λένε : "Όπως τό φύλλον σαν μαρτυρή... τό παίρνει ο άνεμος και τό σκορπάει - "Έτσι κι' ή δόλια μου ή καρδιά - άπ'τόν καιρό πού σ'άγκλει... μά καλύτερα νά μάς τό πή ή Δευάρδου με τήν γλυκειά της φωνή. κι' έφ'είπα να δώ άνδρ'ια δ'αυ'τα γαλακίτσα μα ν'έσ'δωξω"

ΔΕΝΑΡΔΟΥ (τραγουδι με πιάνο) Όπως τό φύλλο σαν μαρανθη
τό παίρνει ο άνεμος και τό σιορπάει
έτσι κι ή όόλια μου ή κροιά
άπό τόν καιρό πού σ'άγαπάει...

Και τά λοιπά.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις τί σιέπτομαι Γιάννο ; "Οτι πρέπει νά ύπάρχη κάποιος μυστηριώδης φυσικός νόμος αυτόμάτου έλαττώσεως του πληθυσμού μιās πόλεως...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν καταλαβαίνω τί θέλεις νά πής. Καμμιά φορά αρχίζεις με λίγο μυστήριο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θέλω νά πω ότι σήμερα, στην σύγχρονή μας έποχή, έχομε τά αυτοκίνητα πού κάθε μέρα φροντίζουν νά καθαρίζουν τόν κόσμο. Κάθε μέρα θά 'χωμε τέσσερα πέντε δυστυχήματα με ανάλογους νεκρούς και τραυματίες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και θέλεις νά πής ότι τότε πού δέν ύπήρχαν αυτοκίνητα, δέν ύπήρχανε τέτοια θύματα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Απ'έναντίας θέλω νά πω τό αντίθετο. Σήμερα φροντίζουν τά αυτοκίνητα για τήν έλάττωσι του πληθυσμού. Τότε πού δέν ύπήρχαν αυτοκίνητα, φροντίζανε οι ζαχαροπλάστες για αυτό τό ξαλάφρωμα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα είσαι ύπερβολικός. Οι ζαχαροπλάστες ; Πώς αυτό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάθε μέρα διάβαζες στις έφημερίδες : Χθές μετεφέρθησαν εις τόν σταθμόν Πρώτων Βοηθειών πέντε άτομα, ύποστάντα δηλητηρίασιν εκ γλυκυσμάτων. Τό ένα των θυμάτων αυτών άπεβίωσε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό καταλαβαίνω αυτό. Τήν έποχή εκείνη, όχι μόνο δέν ύπήρχαν αυτοκίνητα, μά δέν ύπήρχαν και φυγετα για νά φυλάνε τά γλυκά τους οι ζαχαροπλάστες. Και φυσικά, πολλά γλυκά χαλούσανε και δημιουργούσανε δηλητηριάσεις.

ΓΕΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί σχετικιά μέ τό θέμα αύτό, εἶναι γνωστή μία δίκη πού εἶχε γίνει στό Πλημμελιοδικεῖον Ἀθηνῶν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δίκη γιά δηλητηρίασι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δίκη γιά σειρά δηλητηριάσεων. Ἐνας ἀθηναῖος ζαχαροπλάστης διακζότανε γιά τρίτη φορά γιά παρόμοια ὑπόθεσι. Γιά τρίτη φορά εἶχε κατηγορηθεῖ ὅτι ἀπό τά γλυκιά του εἶχανε δηλητηριασθεῖ διάφοροι ἀθηναῖοι. Ἐνας μάλιστα εἶχε πεθάνει. Ὁ πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ὅταν εἶδε στό ποινικό του νητῶο τρεῖς καταδίκες γιά δηλητηρίασι ἐκ βαρείας ἀμελείας, τόν ρώτησε : Μά δέν μου λές κατηγορούμενε, ὅλοι ὅσοι τῶνε τίς πάστες σου πεθαίνουνε ; Καί ὁ κατηγορούμενος ζαχαροπλάστης ἀποκρίθηκε ἀφελέστατα : "Ὅχι κύριε Πρόεδρε, εἶναι καί μερικοί πού ζήσανε

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω πώς δέν ἔφταιγε μόνο ἡ ἔλλειψις τῶν φυγείων ἐκείνη τήν ἐποχή, ἀλλά καί τά ἀκασσιτέρωτα σκεύη. Θυμᾶμαι ὅταν ἦρθε ἐγώ στήν Ἀθήνα ἐδῶ καί τριάντα ἐπτά χρόνια, τά σκεύη τοῦ ἀλουμινίου δέν εἶχανε ἐπιβληθεῖ γενικιά καί ἔβλεπε κανεῖς στίς γειτονιές πολλά μικρά μαγαζιά μέ τήν ἐπιγραφή : Κασσιτερωτήριο, γιατί τά χάλινα σκεύη, ἔπρεπε νά γανώνωνται συχνά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ὄχι μόνο αύτό, ὄχι μόνο ὑπῆρχαν τέτοια μαγαζάκια, μά καί πλανόδιοι γανωματῆδες περιφερόντουσαν στίς γειτονιές... θυμᾶμαι ἀνόμα τήν μονότονη φωνή τοῦ γανωματῆ : "Ὅλα τά μπρούν-σζινα γανώνω... Γανωματῆς !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Οἱ φωνές τῶν ἀθηναϊκῶν δρόμων, δίνανε ἕνα χρῶμα στήν πόλι. Θυμᾶσαι ἕναν ἄλλον πού γύριζε στά σοιάκια : Σπασμένα γυαλιιά κολλάω... Σπασμένα γυαλιιά κολλάω...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἀμέ ὁ ἄλλος ; Ὁ καρεκλᾶς ; Ποιός ἔχει... καρέκλες γιά φτιάξιμο... Ποιός ἔχει καρέκλες γιά φτιάξιμο ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ὁ παληατζῆς ; Παληές καρέκλες, παληά σίδερα, παληά βιβλία ἔπαληά ροθχα... ὅλα τά παληά ἀγοράζωωω...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η φτώχεια ανάγκασε τόν κόσμο νά δημιουργή έπαγγέλματα του ποδαριού. Θυμάμαι κάποιον πού γύριζε καί πουλούσε τί νομίζεις ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποῦ νά φανταστῶ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποῦδρα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποῦδρα ; 'Απ' αὐτήν τήν ποῦδρα πού βάζουνε στό πρόσωπο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί. 'Η μόδα ἤθελε τά γυναικεῖα πρόσωπα λευκά, χλωμά. Καί φυσικά ὅλες κυρίως οἱ κοκκινομάγουλες κάνανε κατανάλωσι σέ ποῦδρα. Θυμάμαι ἀκόμα τόν πωλητή τῆς πούδρας πού φώναζε :
'Ὠραία πούντρια τῆς Ζακύνθου... 'Ὠραία πούντρια τῆς Ζακύνθου...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλιστα, μάλιστα. Μοῦ ἔχεις διηγηθεῖ καί μιὰ κωμική σχετική ἱστορία μά θά τήν ἔχεις ξεχάσει. Κάποια γειτόνισσα ἀγόρασε ἑκατό δράμια πούδρα, ποσότητα τεράστια ἀφοῦ ὅλες οἱ πελάτισσες τοῦ πουδροπωλητοῦ, ἀγοράζανε δέκα - δεκαπέβτε δράμια τό πολύ. Φυσικά τήν ἀκούσανε οἱ ἄλλες γειτόνισσες πού ἀγόρασε ἑκατό δράμια καί κάποια τήν ρώτησε : Καλέ κυρία Τασία μου, τί τήνε θέλεις τόση ποῦντρα ; Κεφτέδες θά τηγανίσῃς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν ἤθελε θά γιά νά φαίνεται πιό ἄσπρη καί πιό χλωμή γιά νά συμφωνῇ μέ τήν μόδα, γιατί ἤξερε πώς τό βράδυ ὁ κανταδόρος θά περνοῦσε ἀπό τό σπίτι της καί ἂν τυχόν θά βγαίνε στό παράθυρο, θά 'πρεπε νά εἶναι χλωμή.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' ὁ κανταδόρος θά τῆς τραγουδοῦσε : Γιατί λυπητερό τραγοῦδι, λέν τά πουλιά πρωῖ πρωῖ... μά καλύτερα νά τό ἀκούσωμε ἀπό τήν Κλειώ.
- ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Τραγοῦδι μέ πιάνο) Γιατί λυπητερό τραγοῦδι
λέν τά πουλιά πρωῖ πρωῖ
γιατί νά εἶναι τό λουλοῦδι
σάν λείψανο χωρίς ζωή ;

Γιατί δέν λάμπει, δέν ζεσταίνει
ὁ ἥλιος ἀπ' τόν οὐρανό,

Γιατί 'ναι ή γη σκοτεινιασμένη
σάν μνημα μαυρο, σκοτεινό ;

Γιατί κι'έγώ 'μαι βουρνωμένος ;
Γιατί αγάπη μου χρυσή
γιατί 'μαι μόνος ό καημένος
γιατί μ'άρνηθηκες έσύ !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πώς αλλάζουν οι καιροί Γιάγκο. Σκέφου ότι μερικές δεκάδες χρόνια πριν, αυτά τά γλυκανάλατα λόγια, αυτή ή έρωτική άπελπισία, θά 'κανε πολλά γυναικειά μάτια νά δακρύζουν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τότε οι γυναίκες κλαίγανε εύκολώτερα από σήμερα. Στην εποχή μας διστάζουν νά κλάψουν, γιατί συλλογίζονται τό ρίμμελ μήν τούς μπή στό μάτι. Όμως μέ τό θλιβερό αυτό τραγούδι φύγαμε από τό θέμα μας, τίς φωνές των άθηναϊκών δρόμων. Θυμάσαι κανέναν άλλον πλανόδιο πωλητή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλούς. Θυμάμαι έναν πού γύριζε και πουλούσε : Πλεμόνι για τίς γάτες... Πλεμόνι για τίς γάτες... Καθαρό πλεμόνι για τίς γάτες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αμ'ό άλλος μέ τίς φάνες ; Φάνες για τά ποντίκια... Μεγάλο μικρό παστρεύει... Φάνες για τά ποντίκια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καθένας είχε και κάποια ιδιορρυθμία στην φωνή του. Είχαμε και τόν πρωινό κουλουρτζή : Κουλούρια και σμίτια. Ζεστά νά καίνε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σκόρδα και λεμόνια... σκόρδα και λεμόνια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κεράκια και ~~κεράκια~~ μοσχολίβανο... Διάφοροι βίοι αγίων. Κεράκια και μοσχολίβανο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αμέ ό πλανόδιος έμπορος μέ τό γαϊδουράκι ; Σκέφου ότι στην ράχη του γαϊδουριού είχε φορτωμένες δυό μικρές βιτρίνες μέ διάφορα γυναικειά είδη. Και αυτό κρατούσε την πήχη στό χέρι του και διαλαλούσε : Τσίτια, χασέδες, σεντονόπανα και μαξιλαροθήκες... Μπρισίμια και κλωστές. Καρφίτσες και βελόνες...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάγος, καθαρός ο πάγος... Πρέπει νά ξέρης ότι ο παγοπώλης πού ξεμπουάρριζε κατά τόν Μάιο, γινότανε τό πρόσωπο τῆς ἡμέρας καί τῆς γειτονιάς. Κάθε δουλιό φρόντιζε νά τ'ά'χη καλά μέ τόν πλανόδιο παγοπώλη, γιατί ο πάγος ἦτανε λιγοστός καί ο παγοπώλης ἔπρεπε νά ικανοποιήσῃ ὅλη του τήν πελατεία.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι'ὁ μαντζουνᾶς ; Ξεχάσαμε τόν μαντζουνᾶ πού ἦτανε ὁ πλανόδιος φαρμακοποιός τῆς συνοικίας. Αὐτός πουλοῦσε βότανα καί μαντζούναι γιά ὅλες τίς ἀσθένειες καί δός του ξεφώνιζε :
- 'Απήγαν ο γιά τό ξόρκι, Πολύκομο γιά τήν τριχόπτωσι, λαγοκοιμηθιά γιά τό συνάχι, νεραϊδοβλάσταρο γιά τήν ἀϋπνία... μονόσκορδο γιά τό μάτιασμα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο μαντζουνᾶς ! Κατάλοιπο τοῦ παλαιοῦ κομπογιαννιτισμοῦ. Μά ο κυριώτερος πλανόδιος πωλητής ἦτανε ὁ νερουλᾶς...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νερουλᾶς ; Μήν μοῦ πῆς ὅτι πουλούσανε καί νερό στούς δρόμους.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως. Τήν ἐποχή ἐκείνη καί ἀργά ἀκόμη ἕως τά τριάντα περίπου, ἡ 'Αθήνα ὑπέφερε τρομερά ἀπό ἔλλειψι νεροῦ. Καί δέν ἦτανε λίγα τά σπύτια πού περιμένανε τόν νερουλᾶ, ν'ἀγοράσουνε μιὰ δυό στάμνες τήν ἡμέρα, νερό 'Αμαρουσίου. 'Ο Νερουλᾶς γύριζε στούς δρόμους μ'ἕνα καρροτσάκι μ'ἕνα ἄλογο φορτωμένο μέ στάμνες... γιατί ἐκτός τοῦ ὅτι τό νερό ἦτανε λιγοστό, ἦτανε κι'ἐπικίνδυνο ἀφοῦ ἔμενε σέ τεπόζιτα κᾶμποσες μέρες καί πάθαινε ἀλλοιώσεις ἀπό τά βρώμικα ντεπόζιτα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι'ὁ νερουλᾶς θά φώναζε κι'ἐκείνος : Νερουλᾶς...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νερουλᾶς... Μάλιστα, νερουλᾶς. Καί βγαίνανε τά δουλιὰ ἀπό τά σπύτια νά τοῦ δώσουνε τίς ἄδειες στάμνες καί νά πάρουνε γεμάτες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι'ὕστερα μιλάμε γιά τά παληὰ καλά χρόνια τῆς 'Αθήνας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά ξαναείπαμε αυτά Γιάννο. Μπορεί να ήτανε είδυλλιακά, ρομαντικά χρόνια, αλλά καλά, όχι δέν ήτανε. Τουλάχιστον έμετς σήμερα μέ τίς ανέσεις πού έχουμε καί μέ τίς τόσες μας εύκολίες, δέν μπορούμε να τά βλέπωμε γιά καλά έκει- να τά χρόνια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έχουν όμως τό ενδιαφέρον τους.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χωρίς άμφιβολία. Κάθε παληό έχει κι' ενδιαφέρον καί αξία. Καί περισσότερο ακόμη από τήν γραφικότητά τους, έχουνε τά παληά άθηναϊνα τραγούδια. Γι' αυτό θα 'πρεπε να παρακαλέσω- με τήν φίλη μας τήν Κλειώ να μās πη μερικά άπ' αυτά πού τόσο συγκινουν αυτούς πού τ' άκουνε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θα μās πη 'Η Κλειώ, είναι πραγματικά πολύτιμη συνεργάτις καί θ' άρχίση τώρα μέ τό άλησμόνητο έκεινο : Δέν σε θέλω πιά

ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(Τραγούδι μέ πιάνο) 'Από τά πολλά πού μου 'χεις κανωμένα δέν σε θέλω πιά - δέν σε θέλω πιά...
και τά λοιπά καί τά λοιπά...